

Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u bir TÜRK-İSLAM Beldesi haline getirmesinden ve bu şehri Milletimize canlı ve mukaddes bir vedia gibi emanet etmesinden 511 sene geçtikten sonra onun bütünlüğüne ve azametine lâyik bir Anıt yapmak ve bunu hem millî bir mefahimiz halinde ortaya koymak, hemde aynı zamanda, dünyadaki güzel manalı san'at abideleri serisine bir yenisini ilâve etmek suretiyle vucûde getirmek bu şehri yaşayanlar için, onun eserleri ve zaferleri ile iftihar eden bütün Türk milleti için artık kaçınalmaz bir zaruret olmuştur.

Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'daki camii, medresisi semaniyeden müteşekkil Külliyesi ve nihayet türbesi bir nev'i Fatih Anıtı sayılabilirse de, bunu günümüzün şartlarına ve manasına göre artık yerer kabul etmek mümkün değildir. 500 senedenberi mevcut olan bu Ölmez eserleri daha fazla değerlendirebilmek le beraber, İstanbul şehrine daha müşahhas ve da-ha canlı bir anıt kazandırmak lazımdır.

Bu itibarla, İstanbul'da Fatih'in şahsi ve eserlerine sıkı sıkıya bağlı iki anıtına bir yepyenisini katmak suretiyle Fatih Anıtı Üç şekilde üç ayrı yerde tasavvur etmek ve üç ayrı manzumeyi Fatih anıtı olara rak mütelâa etmek doğru olacaktır kanaatindeyim.

Şöyledi:

- a) Fatih Külliyesi.
- b) Ayasofya Külliyesinde, Fatih ve Fetih Anıtları
- c) Fatih Anıtı ve Fatih Meydanı

Bunlardan ilk ikisi üzerinde senelerden beri durulmaktadır. Fatih Külliyesi onarılmış ve kısmen maksadı aslisine uygun bir şekilde ifraig edilmiştir. Yeni talebi yurtları şeklinde birer hizmen ifa etmektedirler. Geri kalanlarında restore edilmesini ve ilim ve kültür işlerine tahsis olunması, mesela Üniversite Enstitülerine ayrılması suretiyle bu iş tamamlanması ve bunlardan sahan medreseleri önlerinde buraların ilk Ünlü müderislerinin (Molla Gürani, Hoca Zade, Molla Zeyrek vs gibi) birer büstleri güzel yeşillikler-çimen tarhlari arasında yerleştirilmelidir. Darüşifa'da aynı hale getirilmelidir.

Ayasofya Külliyesinde biz Fetih müzesi için bu yazın kararlaş- tırdığımız vechile, İstanbul Üniversitesi'nin ilk çekirdeğini teşkil eden Ayasofya Medresesini ihya etmek ve bunu fetih müzesinin bir kısmı saymak, tekrar inşa edilecek orjinal medresesinin önünde Molla Hüsrev ve Ali Kuşcu gibi o devrin meşhur alimlerinin küçük heykelleri ile süslemek, manalaştırmak lazımdır.

Asıl Fatih Anıtı, bugünkü Sarachane meydanında yani Belediye Sarayıının kuzey kısmındaki sahada Şehzade camiinden Teyyare Şehitleri Abidesini de içine alan geniş meydanda (ki burası Fatih Meydanı olacaktır.) vucûde getirilmelidir.

Benim tasavvuruma göre, Anıt bir kompozisyon olmalıdır. Abidesi şekilde, manali ve san'at değeri yüksek bir derecede bulunmalı, heybetli, fakat Şehzade camii ile, su kemeleri gibi, şehrîn ayrı birer zenginliği ve hususiyeti olan anıtları ile güzel bir şekilde imtiaç edilmelidir. Fatih Heykeli ortada, büyük ve at üzerinde dursunmelidir. Devrinin dört büyük devlet ve harp adamı olan (Çandarlı Halil Paşa, Mahmut Paşa, Gedik Paşa, Karamani Mehmet Paşa) kimselerin güzel heykelleri ile anıt zenginleştirilmeli ve manalandırılmalıdır.

Meydanın ortasından yer alacak olursa Atatürk Burvarının her iki tarafından tezyin etmiş olur. Ve hakim nokta olmak itibarıyle Aksaray Meydanından ve belkide Yenikapı tarafından görülebilir.

Kanaatimce, denizden görülmek mülahazasıyla bunu başka yerlerde vucûde getirmek, önemini ve manasını azaltmış bir hale getirecektir. Saygılarımla.

Fatih Anıtı Hakkında Düşünce ve
tekliflerim

Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u bir TÜRK-İSLAM Beldesi haline getirmesinden ve bu şehri Milletimize canlı ve mukaddes bir vedia gibi emanet etmesinden 511 sene geçtikten sonra onun büyüğünne ve azametine lâyik bir Anıt yapmak ve bunu hem millî bir mefahîrimiz halinde ortaya koymak, hemde aynı zamanda, dünyadaki güzel manalı san'at abideleri serisine bir yenisini ilâve etmek suretiyle vucûde getirmek bu şehri yaşayanlar için, onun eserleri ve zaferleri ile iftihar eden bütün Türk milleti için artık kaçınılmaz bir zaruret olmuştur.

Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'daki camii, medârisi semâniyeden müteşekkîl külliyesi ve nihayet türbesi bir nev'i Fatih Anıtı sayılabilirse de, bunu günümüzi şartlarına ve manasına göre artık yerer kabul etmek mümkün değildir. 500 senedenberi mevcut olan bu ölümez eserleri daha fazla değerlendirebilmek le beraber, İstanbul şehrîne daha müşâhhas ve da-ha canlı bir anıt kazandırmak lazımdır.

Bu itibarla, İstanbul'da Fatih'in şâhsî ve eserlerine sıkı sıkıya bağlı iki anıtına bir yepyenisiini katmak suretiyle Fatih Anıtlını üç şekilde üç ayrı yerde tasavvur etmek ve üç ayrı manzumeyi Fatih anıtı olarak mütelâa etmek doğru olacaktır kanaatindeyim.

Öyleki:

- a) Fatih Külliyesi.
- b) Ayasofya Külliyesinde, Fatih ve Fatih Anıtları
- c) Fatih Anıtı ve Fatih Meydanı

Bunlardan ilk ikisi üzerinde senelerden beri durulmaktadır. Fatih Külliyesi onarılmış ve kısmen maksadı aslisine uygun bir şekilde ifraig edilmiştir. Yeni talebi yurtları şeklinde birer hizmen ifa etmekte dirler. Geri kalanlarında restore edilmesini ve ilim ve kültür işlerine tahsis olunması, mesela Üniversite Enstitülerine ayrılmazı suretiyle bu iş tamamlanmalı ve bunlardan sahan medreseleri önlerinde buraların ilk Ünlü müderisilerinin (Molla Gürani, Hoca Zade, Molla Zeyrek vs gibi) birer büstleri güzel yeşillikler- çimen tarhlari arakinda yerleştirilmelidir. Darüşşifa'da aynı hale getirilmelidir.

Ayasofya Külliyesinde biz Fatih müzesi için bu yazın kararlaştırdığımız vechile, İstanbul Üniversitesi'nin ilk çekirdeğini teşkil eden Ayasofya Medresesini ihya etmek ve bunu fetih müzesinin bir kısmı saymak, tekrar inşa edilecek orjinal medresesinin önünde Molla Hisrev ve Ali Kuşcu gibi o devrin meşhur alimlerinin küçük heykelleri ile süslemek, manalaştırmak lazımdır.

Asıl Fatih Anıtı, bugünkü Sarâchane meydanında yani Belediye Sarayıının kuzey kısmındaki sahada İshzade camiinden Teyyare Şehitleri Abidesini de içine alan geniş meydanda (ki burası Fatih Meydanı olacaktır.) vucûde getirilmelidir.

Benim tasavvuruma göre , Anıt bir kompozisyon olmalıdır. Abidesi şeklinde, manali ve san'at değeri yüksek bir derecede bulunmalı, heybetli , fakat İshzade camii ile, su kemerlerigibi, şehrîn ayrı birer zenginliği ve hususiyeti olan anıtları ile güzel bir şekilde imtizaç edilmelidir. Fatih Heykeli ortada, büyük ve at Üzerinde dütün'lmelidir. Devrinin dört büyük devlet ve harp adamı olan (Çandarlı Halil Paşa, Mahmut Paşa, Çedik Paşa, Karamanlı Mehmet Paşa) kinselerin güzel heykelleri ile anıt zenginleştirilmeli ve manalandırılmalıdır.

Meydanın ortasından yer alacak olursa Atatürk Burvarının her iki tarafından tezyin etmiş olur. Ve hakim nokta olmak itibarıyle Aksaray Meydanından ve belkide Yenikapı tarafından görülebilir.

Kanaatimce , denizden görülmek müşâhâzasıyla bunu başka yerlerde vucûde getirmek, önemini ve manasını azaltmış bir hale getirecektir. Saygilarimla.